

Z uvedených zjištění vyplývá, že praktické možnosti zařízení poskytovat následnou podporu jsou limitovány více faktory. Mezi vnitřní limitující faktory patří především personální nedostatečnost, kdy pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci jsou zcela vytíženi činnostmi pro umístění dětí. Významným vnějším negativním faktorem, který mohou zařízení ovlivňovat jen v malé míře, je vliv prostředí, do kterého klient ukončující pobyt přichází. Přesto by bylo možné lépe děti na odchod připravovat, např. prostřednictvím samostatných bytů před ukončením pobytu, vyššího důrazu na samostatnost, finanční gramotnost apod.

V případech, kdy pobyt klienta nemůže být ještě ukončen, jsou se zákonnými zástupci dětí uzavírány dohody o dobrovolném pobytu, se zletilými nezaopatřenými klienty pak smlouvy o prodlouženém pobytu. V hodnocených zařízeních bylo v době realizované inspekční činnosti uzavřeno 85 smluv o prodlouženém pobytu a 99 dohod o dobrovolném pobytu v zařízení. Uvedená čísla nejsou ve srovnání s celkovými počty dětí v péči zařízení vysoká, přesto však dokladují obtížnost stanovování prognózy a dosahování stanovených cílů v institucionální péči.

8 Závěry

Z provedené inspekční činnosti v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zřizovaných MŠMT vyplývá, že ne všechna zařízení plní stanovené úkoly vyplývající ze školského zákona, zřizovacích listin i věcného vymezení institucionální výchovy v potřebné kvalitě. Některá zařízení dlouhodobě aplikují takovou filozofii v přístupu k dětem, která je spíše odrazem minulosti a dřívějších zvyklostí, dostatečně nereagují na změny v potřebách služeb, nepřizpůsobují se aktuálním potřebám dětí v daných regionech. Jako klíčové se jeví snížit kapacity jednotlivých zařízení tak, aby tato zařízení splnila kritéria rodinného prostředí.

Česká školní inspekce identifikovala v průběhu prezenční inspekční činnosti řadu pozitivních i negativních zjištění, z nichž ta zásadní formulovala jako silné a slabé stránky těchto zařízení, podmínek pro jejich činnost, vlastní činnosti a jejich výsledků, i systému institucionální výchovy jako celku.

Na tomto místě je ovšem třeba poznamenat, že **oblast institucionální výchovy** zasahuje do **gesce více rezortů** (kromě rezortu školství jde o významný vliv rezortu **práce a sociálních věcí**, rezortu **spravedlnosti** a rezortu **zdravotnictví**). Je tedy zřejmé, že **níže uvedené silné a zejména slabé stránky** institucionální výchovy jsou **důsledkem působení všech účastníků, nikoliv pouze rezortu školství**. V tomto kontextu a s ohledem na informace podávané v této tematické zprávě Česká školní inspekce konstatuje, že diskutovaná možnost přesunu zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí se nejeví jako vhodná, účelná a efektivní, a naopak jako zcela klíčová se jeví nutnost významně zvýšit součinnost všech ostatních dotčených rezortů s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při řešení slabých míst systému institucionální výchovy.

8.1

Silné a slabé stránky zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

8.1.1 Silné stránky

- Informovanost dětí, osob odpovědných za výchovu, zaměstnanců a odborné veřejnosti o poskytované péči, jejich cílech, zásadách a dostupnosti.

